

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVI (40)

Štev. (No.) 32

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

20. avgusta 1987

Dobri ljudje in dobri katoličani

Točno pred enim letom — na praznik Marijinega vnebovzeta 15. avgusta 1986 — je Slovensko dušnopastirstvo v Argentini izdalo „Gradivo za slovenski katoliški shod v Argentini“.

V „Spremini besedi“ sta dr. Alojzij Starec, delegat za slovensko dušnopastirstvo v Argentini in lic. Milan Magister, predsednik pripravljalnega odbora predstavila naši skupnosti zamisel o shodu, katero je sprejel pok. msgr. Anton Orehar v začetku leta 1984.

Skozi štirideset let smo hoteli ohraniti zvestobo veri, krščanskim izročilom in narodni pripadnosti. V vsem tem hočemo rasti v bližnji in daljni prihodnosti. V tem vidimo svoje poslanstvo in zanesljive temelje naše osebne in skupne sreče, sedanje in večne. V prepričanju, da sta krščanstvo in komunistično brezboštvo nezdržljivega svetovna nazora, se zavedamo, da bo poslanstvo, ki temelji na krščanski veri in demokratični ureditvi družbe, vedno aktualno, za Slovenijo in Argentino.

Biti dobri ljudje, dobri Slovenci, dobri katoličani, dobri argentinski državljani bodo vedno potrebni življenjski ideali: v tukajšnji družbi preventivno, glede na Slovenijo pa dokler ne bo parlamentarne svobode.

Ker smo ob enem Slovenci in katoličani, ljudje in verniki, je naravno, da spadajo na prvem mestu v okvir Katoliškega shoda versko-moralna vprašanja. Iz tega dejstva izvira volja, da hočemo biti dobri kot ljudje, kot Slovenci in kot katoličani. Na poti do teh idealov nas Serkev uči, posvečuje in vodi.

Važno sredstvo cerkvenega učiteljstva je jezik. „Navodilo za dušnopastirstvo izseljencev“ izrecno ugotavlja in priporoča: „Potrebno in

primerno je, da oskrbujejo izseljenec duhovniki istega jezika...“ K poglobljanju in oznanjevanju božjega nauka smo poklicani vsi, ne samo službeni duhovniki, ampak tudi starši, laični apostoli, vzgojitelji, javni delavci, itd. Bog vabi vsakega odraslega kristjana, da s svojo besedo in pričevanjem utrjuje, širi, brani, oznanja krščanski versko-moralni pogled na človeka, na svet, na naše celotno življenje.

Po Kristusovi ustanovitveni volji Cerkev upravlja sredstva našega zveličanja in krščanske populnosti. Zakramenti, molitev, verski simboli, razne pobožnosti, romanja, duhovne vaje, verski tisk, predvsem slovenske nedeljske maše označujejo našo pripadnost katoliški veri in slovenskim verskim občestvom. Naša pravica in zveličavna dolžnost je, da se vseh teh duhovnih darov čim bolj poslužujemo. Ta sredstva so duhovna hrana našega verskega življenja.

Kakor smo vsi poklicani, da širimo, pojasnjujemo in oznanjamo božjo besedo, tako smo vsi poklicani, da sodelujemo s Cerkvijo tako, da vodimo ljudi k Bogu. Sredi verske in moralne zmedenosti okolja, je še mnogo bolj potrebna čim večja zrelost katoličanov. Cerkev nas prosi in vabi naj ne bomo le čredniki, ampak pastirji in vodniki svojih sodobnikov.

To so le nekateri namigi. Še neizmerno več versko-moralnih problemov, možnosti in rešitev pa nam bo nakazal večer (29. avgusta) posvečen temu odseku v sklopu Katoliškega shoda Slovencev v Argentini. Božjega blagoslova in pomoči nam ne bo manjkalo pri spolnjevanju poslanstva. Prosimo Boga, da bomo njegovi velikodušni sodelavci!

J. Re.

Živi naj slovenska beseda

Iz Avstralije smo dobili sporočilo Zveze slovenske akcije o svojem delu. Na koncertu moškega pevskega zbora v Marylandu dne 13. junija je Zveza priredila svoj kulturni program, na katerem je govoril tajnik Zveze Ivan Kobal. Ker je njegov govor zanimiv in narodno vzpodbuden, objavljamo iz njega precejšnji del:

Dragi člani in prijatelji ZSA!!

Zveza slovenske akcije je medcelinska organizacija, ki povezuje slovenske rodoljube v zdovski, zamejski, izseljenski in matični Sloveniji. Je javna tribuna, na kateri ima vsak Slovenec priložnost izraziti svojo misel in voljo o narodni suverenosti in somoodločbi.

Cilj Zveze slovenske akcije je poživitev slovenske zavesti, ohranitev slovenskega jezika in kulture. Uresničenje pravic, ki pripadajo slovenskemu, kakor vsakemu drugemu narodu.

Raztreseni smo po vsem svetu, slabo povezani in nimamo svoje države. Zato je povezava, ki jo nudi ZSA toliko bolj pomembna.

Okoli tisoč nas je že, ki smo se vpisali v ZSA z namenom, da se med nami vname in razgori slovenska zavest, ponos, da smo Slovenci, ljubezen do Slovenije — naše dežele. Ta zavest, ta narodna moč je predpogoj, da ostanemo to, kar smo, da ohranimo, kar imamo, da pridobimo, kar nam pripada po naravni pravici.

Potrebna je naša ponosna zavest, da smo sinovi in hčere slovenskega naroda. Potrebna je naša temeljna odločitve, da ostanemo Slovenci.

ZVEZA SLOVENSKE AKCIJE je nastala tukaj med nami ob presenečenju poročil iz domovine o skupnih programskih jedrih. Poskus vpeljave skupnih programskih jeder v slovenske šole je pokazal nujno potre-

bo, da se slovenski narod združi ne samo proti temu tako drznemu poskusu, ampak v trajno samoobrambo proti tistim, ki delajo na tem, da bi slovensčina postala kratkomalo nepotrebna.

Programska jedra, je rečeno, so Slovenci odločno zavrnil.

Toda, pri čem je ostalo? O skupnih jedrih se ne govori več. Zaskrbljeno pa nam pišejo iz Ljubljane, kaj nam bodo prinesli z novo ustavo „skupni temelji izobraževanja“ in „poenotenje temeljev šolskega sistema v vsej državi“. Pravica slovenskega naroda nemoteno odločati o svojem šolskem sistemu, je temeljna pravica. ZSA to poudarja in ne bo molčala, če se kdo dotakne te pravice.

ZSA je že od začetka odprta tribuna, namenjena vsem Slovincem,

„SVOBODA TISKA“

Sedaj smo zvedeli malo več, zakaj so v Sloveniji zaplenili 12. številko študentskega lista Katedra. Objavljamo razlago javnega tožilca Jozeta Kalingerja. Seveda je treba razumeti in prav vrednotiti njegove trditve:

„Na naslovni strani je objavljeno odprto pismo gospodu Hamdiji Pozdercu, članu predsedstva SFRJ, avtorja, nekdanjega obsojenca dr. Vojslava Šešlja. Trditve o Pozdercu pomenijo njegovo zaničevanje, posmehovanje, pritikanje negativnih značajskih lastnosti, skratka nespoštovanje njegovega dostojanstva. Sramotenje podpredsednika predsedstva SFRJ je kaznivo dejanje po 157. členu kazenskega zakona SFRJ.

Članek Konec dober, vse dobro, avtorja Sama Resnika, pripisuje mariborski milici lastnosti, ki jih ta v našem družbenem sistemu nima. Tr-

MARKO KREMŽAR

Potreba po sovraštvu

(Nadaljevanje in konec)

Iz gornjega zaključka pa sledi, da stoji ves narod pred vprašanjem preživetja, kajti sistem je monopoliziral vse vidne kanale in poti razvoja. Avtor izrazi isto skrb takole: „Nad... bodočnost je politični sistem v dosednji svoji vladi nakoopal družbi že zastrahujoče hipoteke, ki bodo bremenile ne samo naše neposredne potomce ampak še naše vnuke in pravnike. Te hipoteke seveda niso samo v zunanjih finančnih dolgovih.“ Pisec ima pri tem gotovo pred očmi duhovno pustošenje sistema v domovini, vendar sega breme te strašne hipoteke še čez meje slovenske zemlje do slehernega rojaka, ki živi, se rojeva in raste v zdomstvu, kot rod slovenskih beguncev.

To moralno hipoteko o kateri govori Bučar, so naprtili narodu slovenski komunisti, a oddolževanje zanjo in nje odplačilo je naloga vseh Slovencev. Čeprav zadolži domačijo in sam član družine, postane breme skupna družinska odgovornost, za eno in več generacij, vse dokler ni dolg poravnana. Tudi to je vprašanje vzajemnosti. Vendar je postopno lajšanje tega neprostopljivega bremena mogoče doseči le svobodnim in samozavestnim ljudem. Dokler pa se večji del naroda duhovno giblje v okviru systemskega diktata, se teža na narodnem telesu veča in grozi, da ga pokoplje.

Na področju gospodarskega razvoja prihaja Franc Bučar do podobnega zaključka, ko pravi: „Skratka, jasno se je pokazalo, da enopartijski sistem upravljanja družbe ni ustrezna oblika upravljanja visoko razvite družbe... Na takih osnovah nismo sposobni hoditi v korak s sodobnim razvitim svetom... Sistem mora biti usposobljen, da oblikuje odgovore... za najrazličnejše položaje, predvsem pa, da ima v sebi vgrajen kontrolni mehanizem, ki

a še najprej tistim, ki se ne bojijo izjaviti, kaj so in kaj hočejo.

Če bi vsi Slovenci, posamezno in kolektivno, kjerkoli se nahajamo, vsemu svetu ponosno povedali, da smo in do hočemo ostati Slovenci, da je Slovenija naša dežela; da hočemo delati, drug drugemu pomagati; da zahtevamo zase, kar priznavamo vsakemu narodu; da hoče imeti samostojno in svobodno, enopravno in o vseh priznana narodno življenje; da zahtevamo nemoteno gojitev svojega jezika in kulture v svoji deželi —

tedaj bi izginil strah in bi se spremenilo stanje med nami in okoli nas — brez prelijanja krvi!

Živi naj slovenska beseda!

stalno preverja pravilnost... odgovorov... To pa pomeni, da družba ne more biti ukrojena po enem samem novem modelu, pač pa mora... odražati raznovrstnost in razčlenjenost... okolja... **Sodobna družba mora biti torej po svojem bistvu demokratična in pluralistična, če naj bo sploh sposobna preživeti.** Tako razvija Bučar svojo logično misel v kategoričen zaključek.

Potemtakem stoji režim pred alternativno: „Ali se odpovedati leninističnemu modelu upravljanja družbe in preiti na pluralizem, se razume, da predvsem politični, v katerem ima lahko tudi sam pomembno mesto, ter se podvreči družbeni aprobaciji svojih odločitev, ali pa ostati sam na oblasti ter zapadati vse globlje v družbeno krizo.“ (46)

Ta položaj pojasnjuje avtor z duhovitim primerom, ki daje celotni razpravi že omenjeni slikoviti naslov. Enopartijski sistem, pravi, se nahaja v podobnem položaju kakor „opica, ki je iz steklenice hotela potegniti banano... pa se ji je pest zataknila v grlu steklenice. Ali ostati ujeta s svojo roko v steklenici ali pustiti banano in izvleči roko... je njena dilema...“

Politični sistem v Jugoslaviji pa „te dileme... ne sprejme... Zato tudi odklanja sleherni misel na... narodno spravo...“ Slika, ki jo je narisal o svojih nasprotnikih naj bi bila nedotakljiva. „S tem pa... ponavlja svojo odločitev, ki je bila v bistvu napaka že takrat, ko je prevzel absolutno oblast, da bo vladal sam... ne samo... brez... nasprotnikov ampak tudi brez svojih zaveznikov in soborcev v NOB.“ (46)

V tem vidi Bučar tudi tragiko sedanjega političnega sistema v Sloveniji. Ta je najprej likvidira nasprotnike, a se je kmalu odkrižal tudi zaveznikov. „Razlika med njegovimi

nasprotniki in zavezniki (je) v bistvu samo časovna, odvisno od tega, v kakršnem časovnem zaporedju so prihajali pod njegov udarec. Oziroma, kakor še vedno prihajajo...“ V zaporedju je Cerkev „morala nujno biti med prvimi. Zavezniki, pred vsem krščanski socialisti, so prišli na vrsto pozneje, in tudi ne „en bloc“, ker je pretežno večino uspel likvidirati tako, da jih je prisilil v partijo.“

Če pa je razlika med nasprotniki partije in njenimi nekdanjimi zavezniki „le časovna“, kakor ugotavlja Bučar, se upravičeno vprašamo, če po teku časa, doživetij in spoznanj, ne stojimo eni in drugi že dolgo na skupni črti, gledamo v isto smer, pa se tega morda ne zavedamo dovolj globoko in doživeto.

„In zakaj naj bi bila to tragika totalitarnega sistema, ne pa njegova uspešnost, kako ohranjati absolutno oblast“, se vpraša pisec. Lahko bi mu odgovorili, da gre po našem mnenju vendarle za neko stopnjo brezobzirne „uspešnosti“, ki pa zahteva strašno ceno. V njej niso vključeni le pomorjeni nasprotniki sistema, temveč tudi neprešteta in neizmerna množica, zlomljenih, pohojenih, strtih, pa razočaranih, prodanih ter moralno in fizično ustrahovanih oseb. Bučar opiše isto sliko s stavkom: „Sedanj politični sistem prenaša samo ‘podrejen’.“

V nasprotju z enopartijskim sistemom pa potrebuje „pluralistična družba tako ‘sodelavce’ kakor ‘nasprotnike’, ki opravljajo pomembno sistemsko funkcijo korektivnega mehanizma.“ (47)

Kje je izhod iz sedanjega „absolutizma“ v demokracijo?

Pravilno ugotavlja prof. Bučar, da je izhod v ponovni analizi — pričetka, to je objektivnega pregleda nastanka državljanske vojne in revolucije. Nadaljuje, „da se pri taki analizi (Nadaljevanje na 2. str.)

Jugoslavija pod udarom inflacije

„V času, ko inflacija presega stopnjo 100 odstotkov in ko ta grozi, da se bo še povišala in ko groznja bankrota visi nad tisoči jugoslovanskih podjetij, — ki so letos napravila za več kot eno milijardo funtov izgub — industrijo pretresa val stavk.“

Tako sporoča beograjska dopisnica londonskega „Timesa“, ki te podatke objavlja v svoji številki za 5. avgust. Dopisnica v svojem poročilu piše, da so, kakor kaže, delavski sindikati sposobni, da hitro dosežejo povišanje plač in da se zaradi tega pojavlja bojazen, da bo morda prišlo do nadaljnjih stavk in nato nadaljuje:

„V zadnjih tednih so rudarji, tekstilni in pristavniški delavci s stavkami, ki so trajale tudi po en teden, dosegli povišanje plač tudi do sto odstotkov. Včeraj se je 5.000 pristavniških delavcev vrnilo na delo po petdnevni stavki, ki je ustavila obratovanje največjega jugoslovanskega pristanišča Rijeke. Toda v trenutku, ko se pristavniški delavci vračajo na delo, tekstilni delavci v Paračinu začenjajo stavko v podporo zahteve po 40 odstotnem povišanju plač.

V teku samo enega meseca so se najemnine in cene elektrike in premoaga, letalskega in železniškega prevoza ter zdravstvenih in poštne službe zvišale za 40 do 67 odstotkov. Medtem se nadaljuje tudi višanje cen potrošniških predmetov — med njimi tudi hrane. Uslužbenci trgovskih podjetij se pritožujejo, da je treba vsak dan spremeniti cene kar 200 predmetom.

Kakor vse kaže nobenega konca dviganju cen ni na vidiku in že objavljeno povišanje cen elektrike in

bencina bo nujno še povečalo inflacijo, o kateri ekonomisti sodijo, da bo letos morda dosegla stopnjo 160 odstotkov. Do vala stavk je prišlo kljub večanju brezposelnosti. Kakšnih 15 odstotkov vse delovne sile je zdaj brez zaposlitve.

Zvezna vlada Branka Mikulića je uvedla zakonodajo, pa kateri se bodo podjetja, ki delajo z izgubo, morala zapreti. Doslje se je zaprla samo nekaj ducatov takšnih podjetij, toda če bodo zakon strogo izvajali, je možno, da bo 200.000 delavcev izgubilo zaposlitev, kar bo prav gotovo povečalo družbene napetosti v času, ko investicije stagnirajo, ko primanjkuje denarja in ko Jugoslaviji grozijo težave z zunanjimi plačili. Država ni mogla plačati kakšnih 150 milijonov funtov tujim upnikom v odplačilo zunanje dolga.

Podpredsednik zvezne vlade Janez Zemljarič je v parlamentu izjavil, da bo Jugoslavija v prihodnjih petih letih morala vsako leto določiti dve milijardi in 400 milijonov funtov za odplačevanje zunanjih dolgov, ki zdaj znašajo skoraj 12 milijard in 500 milijonov funtov.

To pomeni, da bo več kot 60 odstotkov dohodka od izvoza treba porabljati za odplačevanje zunanjih dolgov, kar bi moglo imeti za posledico, da se bo ustavil gospodarski razvoj, kar bo uničilo izglede za modernizacijo industrije, da bi ta mogla konkurirati z industrializiranim svetom.

Pogovori z zahodnimi državami in upniki se bodo začeli meseca septembra očitno s ciljem, da se doseže dolgoročno restrukturiranje odplačevanja zunanje dolga.“

Prireditev Svobodne Slovenije

Ze tretje leto poteka, kar je konzorcij lista Svobodna Slovenija pričel s kulturno družabno prireditvijo, katere namen je povezati med seboj in s tednikom prijatelje lista ter pripomočki k njegovemu boljšemu finančnemu stanju, ki v teh letih inflacije jasno ni ravno najboljši.

Letošnja prireditev je bila 8. avgusta v Slovenski hiši. Zvečer je bila v cerkvi maša za vse pokojne urednike in sodelavce Svobodne Slovenije, v prvi vrsti ustanovitelja Mihaela Stareta. Po maši, ki se je udeležilo veliko rojakov, se ti zasedli pripravljene mize v veliki dvorani, kjer je na lepo pripravljenem odru (izdelavi Staneta Snoja), bil prikazan emblem lista.

Goste sta najprej pozdravila poveljevalci podpredsednik arh. Jure Vombergar in upravnik lista Marjan Loboda, ki je tudi razložil program. Sledil je avdiovizual, že tradicionalno povezan s tiskom. Letos je glavni urednik Tine Debeljak ml. pripravil pregled „drobnega tiska“ med nami, od prvih dni vseljevanja. Pred nami se je vrstilo nad 180 barvnih diapozitivov s posnetki letakov, le-

pakov, pevskih in gledaliških programov, vabil na prireditve, podobne in nalepek ter drugih takih zanimivih spominkov.

Tako smo lahko obujali spomine na nekatere dogodke, na katere smo večinoma skoraj pozabili.

Za tem je sledila dobro pripravljena in obilna večerja, med katero so gostje lahko še izpolnjevali ankete ter kupovali srečke ter specialiteto tega večera — mačka v žaklju.

Proti koncu je povzel besedo povezovalc Marjan Loboda in posebej pozdravil gosta operno pevko Bernardo Fink in dr. Zdravka Inzka, čemur se je pridružila vsa dvorana s ploskanjem. Zahvalil se je tudi vsem sodelavcem lista, predvsem pa raznašalcem in posrednikom, ki omogočajo hiter prejem lista, kakor tudi vsem, ki so pripomogli k uspehu večera in večerje.

Sledila so žrebanja: najprej pet celoletnih naročnin za odgovore ankete, ki so jih zadele številke ankete: 153, 620, 787, 1084, 1342; nato za mačka v žaklju, ki so jih bili deležni marsikateri gostje, končno pa še za srečke v korist Svobodni Sloveniji, katere so zadele številke: 526, 308 ter 736. Vse dobitnike uprava naproša, da se zglase pri njej in tam dvignejo dobitke ali urede naročnino.

Gostje so se ob prijetnem pogovoru in kavi zadržali še dolgo v dvorani; prijetno vzdušje je še dolgo vladalo med njimi, ki so po drugi strani s svojo prisotnostjo in darežljivostjo pomagali listu, za kar jim gre najlepša hvala.

ODMEVI BOŽIČNEGA VOŠČILA

V sobotni prilogi „Dela“ z dne 18. julija 1987 je objavljen izid ankete o tem, kako ljudje ocenjujejo lansko božično voščilo predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva, Jožeta Smoleta, na ljubljanski televiziji. Anketo je pripravil Branko Sosič.

Odgovori so bili naslednji: 55% vprašanih jih je odgovorilo, da voščilo odobrava, in samo 5,7% jih je odgovorilo, da tega ne odobrava. Ostali pa so odgovorili takole: 12,6% jih je odgovorilo, da jim je všečno, 22% jih je reklo, da niso voščila slišali, in 4,7% jih je odgovorilo „ne vem“.

Mogoče ne veste, da...

— da je neki novomašnik „ljudske cerkve“ v Nikaragvi, ki je zvesta marksističnemu režimu, ob obhajanju svoje nove maše daroval Bogu Marxove spise in brzostrelko...

— da je pisatelj in bivši partizan Mile Pavlin izstopil iz uredništva BORCA in NAŠE OBRAMBE, ker časopisa nista hotela objaviti ničesar o pobudi za civilno sluzenje vojaškega reka...

MLADIKA, št. 1, 1987

PRVI KORAKI

ANEKDOTE IZSELJENCEV V ARGENTINI

29.

Znano je, da so fonetične slinosti večkrat krive, da ne doumemo pravilno sporočil. Lahko pa so ravno te vzrok uspeha pri pogovoru dveh predstavnikov različnih narodnosti.

Stara mama je trdila, da se s sosedom Argentincem dobro razumeta, čeprav je bila njena španščina precej revna. Teško sem ji verjela. Pa sem se lahko kmalu prepričala, da je imela ona — po svoje prav!

Nekoč sem mogla ujeti konec pogovora s sosedom. Oba sta tožila, da imata bolečine v nogah. Pa ji sosed pravi: „Me compré una pomada.“ (1) in ji pokaže zdravilo. Stara mama pa mu odgovori: „O, gotovo pomaga!“

(1) Kupil sem si mazilo.

Potreba po sovraštvu

(Nad s 1. str.)

lizi ne smemo nasloniti na metodo, ki jo v prikazovanju preteklosti uporablja obstoječi režim oblasti, in ki je tako zapeljiva tudi za njegove premagane nasprotnike, metode črno-bele taktike... Tudi že omenjeni prikaz „resnične podobe škofa Rožmana“ je „v bistvu kliše, ki... vodi v papirnato in brezkrvno zgodovinsko...“, se vrača avtor na izhodišče svojega razmišljanja. Nato pa opominja tako predstavnike sistema, kakor njih nasprotnike in nekdajne zaveznike, da so vsi delali napake, pa iščejo zdaj krivde za položaj v katerem so, le drugje.

Popolnoma se strinjamo s prof. Bučarjem, da moramo iskati resnično podobo naše zgodovine, ne pa črno-belega propagandnega klišeya. Ne moremo pa se strinjati z njim, ko sam ponavlja podobne kliše in sicer, da nasprotniki sedanjega sistema, ki smo „vojno izgubili“, kličemo po „maščevanju“. To ni res, a je bilo že „tolikokrat obdelano in pojasnjeno v našem tisku, da nima smisla ponavljati. Obžalujemo le, da stvarni Franc Bučar, kot sam pravi, „emigrantskega časopisja“ ne dobiva (41), ter tako nima priložnosti ustvarjati si mnenj po prvih virih in zato očitno zaupa tu in tam „javnemu mnenju“.

Res pa je, da smo delali tudi napake, čeprav te vse skupaj niso vzrok

za „napako“, ki jo avtor omenja kot največjo, in sicer, da smo „državljansko vojno izgubili“. (47).

Kdo more trditi, da delal napak? Kar lahko rečemo je, da smo ob vseh človeških napakah skušali hoditi v smeri, katere pravilnost je danes še jasnejša kot tedaj. A nismo dospeli... In to kljub temu, da domobranci nismo bili vojaško poraženi.

Ali smemo pripisovati vse „zasluge“ za dosego revolucionarne oblasti slovenskim komunistom in vso krivdo za neuspeh njihovim nasprotnikom? To bi bilo tako zgrešeno, kakor če bi zakrivali oči pred svojimi pogrški. Saj končno Jalta le ni predmestje Ljubljane.

Naša krivda utegne biti tudi, da smo preveč zaupali v moč in upogled zahodnih zaveznikov, podobno kot so naši nasprotniki zaupali Stalinu. Če bi se Britanci izkrcali na Balkanu, za kar ni manjkalo dosti, ne da bi bilo treba danes komentirati iz Buenos Airesa članka, ki je bil napisan v Ljubljani, tiskan pa v Celovcu. Sicer pa se med nami razpravlja o naših resničnih in namišljenih napakah že 40 let in če bi bile te debate avtorju dostopne, bi nam morda lahko očital kaj drugega.

Res, „tudi zreli premaganec mora prevzeti svoj delež...“ še posebej, kadar pri svojem nasprotniku take zrelosti ne more pričakovati,“ nas opominja France Bučar in prav ima.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Dobra dva tedna manjkata komaj do volitev, pa je nejasnost taka, kot je doslej še ni poznala tukajšnja politična družba. A ta nejasnost se ne nanaša le na vprašanje „Koga bomo volili?“, marveč tudi na ono: „Kaj potem?“ Nekaj se premika v ozadju, in ni še jasno, ali so to realnosti, ali fantazije, ali pa le spretna volilna taktika, ki naj v zadnjem trenutku zmeša štrene kakemu neljubemu kandidatu. Govorimo konkretno o zadevi „koalicijske vlade“, ki je zadnje dni razburila politične duhove, pokvarila spanje opazovalcem in vnesla novo polemično snov v že itak zmešano predvolilno vzdušje.

ISTA FIGA

Dovolj je bilo, da je nekdo omenil možnost koalicijske vlade radikalov in peronistov, da je politična družba postala pravo sršenje gnezdo. Vprašanja so padala na levo in desno, pojasnil pa ni bilo od nikoder. Nekateri veljaki so strogo zanikali take možnosti, drugi niso hoteli odgovarjati.

Potem je počasi prišlo na dan, da je svoj čas predsednik Alfonsín, po dogodkih Velikega tedna, ko je peronizem stal ramo ob ramo z radikali, ponudil na splošno možnost „sodelovanja“. To možnost je pozneje baje bolj jasno razložil nekaterim peronističnim veljakom Enrique Nogigla, vodja radikalizma v prestolnici in najbolj opazovana osebnost s strani političnih analistov. Nekdo se je spomnil, da so stiki bili le med mlajšo politično generacijo radikalov in peronistov, in tedaj je prišla na dan ideja „generacijskega razkola“. Čeprav stvar ni jasna, jo razložimo tako, kot izgleda doslej.

Problem koalicijske vlade ne bi predstavljala praktično večjih zaprek. Dejansko taka vlada že obstaja, od trenutka, ko je predsednik Alfonsín sklenil pogodbo s pravovernim peronizmom in postavil na mesto delavskega ministra člana stare peronistične garde. A sedanja ideja sega mnogo dalje. Šlo bi za dejansko sovlado obeh strank, a le mlajših generacij radikalov in peronistov, kajti taki so dogovori na obeh straneh: starejši voditelji zanikajo in se hudejejo, mlajši pa gledajo na snov z neprikrito simpatijo.

Reakcija pa je jasna. Tako z leve kot z desnice padajo ostre kritike. Ne tijejo se toliko možnosti koalicijske vlade, ki bi pomenil korak naprej, saj je to le izraz skupne volje za doseg narodnega cilja. Kritike padajo na dejstvo, ki ga politična skupnost z leve in desne nenehno

poudarja, da sta peronizem in radikalizem končno „ista figa“. V kritiki so bili ostri zlasti levičarski elementi, ki upajo iz tega pobrati določene volilne dividende. Stranke, ki se boje, da bi Alfonsín znova monopoliziral glasove zmerne levice, na katere sami računajo, so domala strupene v svojih napadih. Ta ideja peronistično-radikalne koalicije, vržena v areno komaj tri tedne pred volitvami, jim je prišla kot naročena. Mi pa, če resno premislimo, menimo, da je bolj „poizkusni balon“, kot pa resen načrt, ki bi sicer bolj odgovarjal dejanskim ideološkim položajem, ki pa zaenkrat nima možnosti mirne izvedbe. Potres bi bil prevelik, da bi ga družba mogla prenesti brez težkih posledic.

POČASNI ZAKONI

Ta ideja koalicijske vlade pa je nekoliko povezana tudi z zadevo ustavne reforme. Znova se je k njej povznil predsednik Alfonsín, ko je dejal, da je dejal, da je usmerjena „drugam“ in ne k njegovi ponovni izvolitvi. „Ne želim in nočem ponovne izvolitve“, je zatrdil v javnem nastopu. A njegov prijatelj in somišljenik, vodja poslanskega radikalnega bloka, Jaroslavsky, je istčasno izjavil prav nasprotno tezo, saj je zatrdil, da je „potrebno“, da se Alfonsín predstavi za ponovno izvolitev.

Ustavna reforma bo zadobila pravo moč takoj po volitvah. Tedaj bo nastala polemika, ali naj jo izglasi sedanjí kongres, ali šele po decembru z novoizvoljenimi poslanci. Vse pa je končno odvisno od volivnega rezultata, ali bo radikalizem ohranil pičlo večino v poslanski zbornici ali ne. V primeru, da je ne ohrani, bo vlada skušala doseči sklicanje ustavodajne skupščine takoj, ko lahko še doseže večino s pomočjo ortodoksnega peronizma, ki ima trenutno v kongresu kakih 40 poslancev, po sedanjih volitvah pa jih bo ostalo le deset, kajti novega pritoka ne bo; na vseh peronističnih listah so bili člani stare sindikalne garde poraženi in izključeni.

Ko že omenjamo „stare garde“, povejmo, da je skoraj prišlo do krize v tej povezavi okoli delavskega ministertva. Vzrok je bil v senatu, kjer bi morali te dni potrditi nove sindikalno-delavske zakone, ki jih je že izvolila poslanska zbornica. Pritisk podjetniških sektorjev je bil tolikšen, da se peronisti in radikali niso mogli zediniti, in ker ne enj ne drugi nimajo večine, so se morali obrniti na provincijske stranke. Neuquenski Sapag, ki je že v začetku demokratične dobe, v tisti slavni

debatí okoli radikalnega delavskega zakona zmešal štrene vladi in dal zmago peronistom, je sedaj pokazal toliko zdrave pameti, da je predložil debato nadaljevati po volitvah. Medtem naj si CGT in gospodarstveniki sami polomijo robove in najdejo skupno točko.

Skandal je bil nepopisen. Niti omeniti ni treba, da je CGT namerila na vlado svoje najtežje topove. Sploh je vsa delavska skupnost navalila na vlado, čeprav so sporazum o preložitvi podpisali vsi vodje blokov v senatu, vključno peronisti. Za delavstvo je bila kriva radikalna vlada, ki je obljubila podporo zakonom, toda obljube ni izpolnila. Govorilo se je o odstopu delavskega ministra (ki se je tedaj nahajal na potovanju po Evropi, s postankom v Vatikanu, itd.) ter o razdorud radikalno-sindikalnega pakta, pa se je počasi vodstvo umirilo. Cena, ki jo je morala plačati vlada, je bilo skorajšnje sklicanje paritetnih komisij.

Priznati je treba, da v tej zadevi radikali niso imeli nobene krivde. Predsedniku Alfonsínu je novica o preložitvi debate v senatu kaj neljubo zazvenela v ušesih. Namen stranke je bil uporabiti potrditev delavskih zakonov kot volilno pagando, sedaj pa je ostala še brez tega orožja. Boj pa je vedno hujši, saj kritike na vlado dežujejo od vseh strani.

OBLJUBE, OBLJUBE, OBLJUBE...

Marsikoga dejstvo niti več ne moti, tako počasi navada pokrije čut odpora. A dejstvo je, da tik pred volitvami v kandidatih vstane umetniški čut, da nam morejo orisati nedosegljive prikaze lepe bodočnosti. In v tem so vsi enaki: ta gospodarstveno-družbeni pekel se bo spremenil v najlepšega izmed rajev (pa brez jablane in kače), če le oddamo svoj glas po njihovih željah.

A vzemimo konkretno programe strank. Teh dejansko ni. Če bralec poizkusi utrudljivo telovadbo hoje do posameznih komitejev ali delegacij strank, ga bodo kar zasuli z listi in lističi, mu napolnili žepce z volivnicami itd., a če ponižno prosi strankin program, ga bodo najprej začudeno pogledali, potem pa skoraj nejevoljno iz kake zaprašene o-mare potegnili knjižico — izpred dveh ali štirih let. To je vse — ako imamo srečo.

Dejansko ni formuliranih programov. In tisti, ki so, se sučejo le v velikih orisih, ki ponavadi nimajo konkretne podlage. Program opozicije je bolj kritika dosedanje vlade, kot formulacija dejanskih trdnih načrtov. In še to le na gospodarskem področju. Če pa skušamo razbrati načrte glede družine, vzgoje, kulture... se bomo znašli v temni noči. „Nobena luč se skoz oblake ne ukraide...“ Kako bi Prešeren znal opeti ta sonet nesreče!

Ostane seveda potreba po „razrednem sovraštvu“. Vendar če bemo domače liste, vidimo, da režim verjetno ne bo v stiski, če bi moral iskati ta svoj „bistveni funkcionalni del“, začasno drugje. V tem primeru se lahko ponovi stara pesem: „mrtvim svobodo (ali rehabilitacijo), živim arest...“

Janov članek v Delu, je res uradno stališče danes, a partija ni bila nikdar v zadregi, če je bila prepričana, da kaže spremeniti taktiko čez noč. Že to, da se vpliv Cerkev na slovenskem veča ter da se krepi narodna zavest, utegne privedi do taktičnih sprememb. A kot drugod po svetu, bo tudi v Sloveniji težko najti človeka, ki bi partiji še zaupal.

Taktika ponujene roke je obsojena na neuspeh. Slovenska Cerkev, kot celota, ne bi nasedla podobni, morda zadnji skušnjavi režima, za nobeno ceno. Njena trdnost, je eden od bistvenih pogojev za izhod iz sedanje družbene krize na Slovenskem. Je namreč, kot sledi tudi iz Bučarjevega razmišljanja, edina trdna skala, sredi naraščajoče družbene nestalnosti.

Sila Cerkev je v ljubezni, ki prede svoje nevidne niti in ustvarja sveže družbeno tkivo, mimo okostenelih struktur sistema, ki potrebuje kot gibalo — sovraštvo.

(Podčrtanja z mastnim tiskom so del tega članka in ne originalne razprave prof. Bučarja. — M. K.)

NOVICE IZ SLOVENIJE

KRANJ — Strup v Kokri je pomoril vse, kar je bilo živega. Trenutno je jasno le to, da so strupene snovi pri tekle v sicer čisto Kokro po kanalizacijskih ceveh razvezanega sistema komunalne in industrijske cone Primskovo. S primerjalnimi analizami kemiki ugotavljajo, kakšen strup je moril. V Kokri so živele najbolj zlahatne sorte rib. Sedaj bo pa nekaj let ta reka brez rib. Narasla voda in hiter tok sta večino poginulih rib nosila naprej in jih odlagala v Savi. Iz Kokre, od hujskega mostu pa skoraj do Planike, so potegnili 440 lipanov, 543 potočnih posttrvi, 108 šarenk in 290 podusti. Smatrajo pa, da je to le desetina vseh poginulih rib.

KRANJ — Vodne vire pod Krvavcem bodo ustrezno zaščitili. Tako bo v največjem varstvenem pasu dovoljeno graditi le objekte za izkoriščanje in zavarovanje vodnih virov. V ožjem pasu bodo dopuščali gozdarsko in poljedeljsko dejavnost ter rekreacijo. Novih stanovanjskih gospodarskih in drugih objektov ne bodo pustili graditi, le obstoječe bo mogoče obnoviti ali preurediti. Po novem na Krvavcu za omejevanje ne bodo smeli uporabljati nafte ali njenih derivatov. V odloku je zapisano tudi, da sme dovozna cesta na Krvavec segati le do planine Jezerca, kjer naj bi uredili večje parkirišče.

KRANJ — V kranjski občini naposled ni več nobene hiše, ki bi bila brez elektrike. Pred dnevi jo je dobila še zadnja, in sicer na Spodnjem Jezerkem.

KRANJ — Akademski pevski zbor „France Prešeren“ iz Kranja je z dirigentom Tomažem Faganom pripravil svoj redni 17. letni koncert. Ob pomoči igralcev Alenka Bole-Vrabeč in Poldeta Ribiča je bil najprej obarvan trubarjevo: moteti in madrigali Trubarjevega sodobnika J. Gallusina dvojne priredbe iz „Trubarjeve pesmarice“. Sledila so še dela Vrabeča, Vodopivca, Hubada, Marolta, Kreka, Slabeta in Ajdiča (na besedilo Pabla Nerude „Ori-“

RECONOCIMIENTO

(„Clarín“, 5 de agosto de 1987)

RAICES

Se llama Cristina Razinger, es guía de turismo en la zona Bariloche, y según nos cuentan unos amigos, es un ejemplo de amor a su tierra sureña, en la cual su espíritu ha echado profundas raíces. Más allá de su labor, transmite cálida y emocionante sus conocimientos, de modo que sus ocasionales oyentes terminan por amar al paisaje y a su historia. Nos complace difundir las cosas buenas que hace la gente.

MARJAN PERTOT

Razvoj tiska na Primorskem

(Nadaljevanje in konec)

Demokratični Slovenci še vedno niso imeli svoje literarno glasilo. To svojo željo so uresničili z revijo STARNOST in kasneje STVARNOST in SVOBODA. Zaradi finančnih težav pa je revija izhajala samo nekaj let. Leta 1953 sta izšli dve številki revije SIDRO, katero so izdajali Pahor Boris, Alojz Rebula in Pavle Merku.

Že leto prej pa je Boris Pahor izdal v Trstu v samozaložbi brošuro Svobodna polemika. V tej brošuri zagovarja slovenskega pisatelja Edwarda Kocbeka, ki so ga napadali zaradi njegove knjige Strah in pogum. Med ostalimi je tudi Primorski dnevnik hudo napadel Kocbeka. Po objavi te brošure so bila pisatelju Borisu Pahorju več let vrata zaprta za objavo svojih del v Primorskem dnevniku.

Leta 1954 prično v Trstu izdajati Galeb — list za mladino ter tednik NOVI LIST. Oba časnika še izhajata.

Isto leto izide prva knjiga našega pisatelja Alojzija Rebule „Devinski sholar“. Knjigo so založile in izdala Literarne vaje.

noko“). Nastop je bil sklenjen s skladbama Yesterday in Michele (Lenon-Mc Cartney). Kritiki so se zelo pohvalno izrazili o nastopu.

VIPAVA — Verdijevo Traviato so predstavili na Vipavskem trgu. Nastopila je ljubljanska Opera z dirigentom Henrikom Neubauerjem, glavne vloge so pa imeli Olga Gracelj, Jurij Reja in Stane Koritnik. Lani so v istem sklopu vipavske trgovine igrali Nabucco.

IDRIJA — Pred 86. leti so tu ustanovili prvo slovensko realko. Prof. Janez Kavčič je pripravil material, ki bo napolnil 200 strani besedila in 50 slik in ga pripravil za knjigo, ki naj pokaže zgodovino te šole in ljudi okoli nje. Izšla bo v oktobru.

POSTOJNA — Obisk Postojnske jame in Predjamskega gradu je v prvi polovici letošnjega meseca bil višji, če ga primerjamo z istim obdobjem v lanskem letu. Jamo si je ogledalo kake štiri odstotke več, grad pa je sprejel kar osem procentov več gostov.

LJUBLJANA — Bankovce po 10, 20 in 50.000 misli Narodna banka Jugoslavije končno le izdati. Zaenkrat je najvišji bankovec za pettisoč dinarjev, in so za današnje razmere in inflacijo (v juniju je bila za dvanajst mesecev nazaj 100,6%) že zdavnaj premajhni. Zato se bojijo, da bi — če inflacija ne popusti — mogli novi bankovci ob izidu biti tudi že premajhni.

LJUBLJANA — Mladinski zbor RTV Ljubljana je dobil prvo nagrado na mednarodnem mladinskem festivalu v Komlu, Madžarska. Nastopilo je 15 zborov iz osmih držav. Poseben uspeh so dosegli s pesmijo Urok, ki jo je skladatelj Lebič posebej napisal za ta zbor in ima izreden tempo. Zbor vodi Matevž Tabijan.

UMRLI SO OD 26. jun. do 1. jul. 87:

LJUBLJANA — Janez Zaverl (Šubelnov ata); Ivan Zorman; Ivan Šmuc; Ivanka Krašovec roj. Ilovac; Franc Dolinar; Franc Oman; Franc Klemenc; Franciška Pirnat; Marija Dolničar roj. Župan; Mimi Zirkelbach; Marjan Frece; Jože Bedenčič, 74; Jože Lang, 55; Marko Marošek; ak. slikar Miha Maleš; Tončka Homer roj. Jamšek; Herbert Vangoš; Stanislav Bitenc; Zdenka Jerko.

RAZNI KRAJI — Silvo Rusjan in Cirila Škarja, Dob; Marija Breskar, Erpič in Kristina Šajn, Zagorje ob Savi; Bogdan Šuštar in Jožica Medvešek, 40, Trbovlje; Srečko Mohar st., Kresnice; Marija Jakomin roj. Debevec, Mirogoj; Ivan Kovačič, Selce nad Škofjo Loko; Marija Debelak roj. Bole, Brezje; Peter Korbar, 57, Kamnik; Pavla Miklavčič roj. Oblak, Zagorje ob Savi; rev. Janez Hafner (zlatomašnik), 81, Gradec; Zdenka Grmek roj. Lužar, Borovnica; Anton Kenda, Maribor; Anica Žagar roj. Karničnik, Kamnik; Janez Bečan, Preska pri Medvodah; Albina Kukec, Vrhnika; Anton Hribar, Vrh pri Križu; Jožica Bergant, Breznica pri

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: V družini Marjana Oberžana in Veronike roj. Albreht se je dne 25. julija 1987 rodila hčerka, ki bo pri krstu dobila ime Gizela. Srečnim staršem čestitamo!

Krsti: Dne 8. avgusta je bila krščenja v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi Yamka Grbec, hčerka Marjana in Marte Bernarde roj. Rozina. Botrovala sta Janez Grbec in Marija Magdalena Rozina. Krstil je g. Mirko Grbec.

Dne 15. avgusta je bil krščen v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi Nikolaj Ezekiel Boštjančič, sin Franca in Ane roj. Jemec. Botrovala sta Lojze Dolenc in Marta Jemec. Krstil je g. Janez Petek CM.

V soboto, 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzeta, je bil v slovenski cerkvi Marije Pomagaj krščen Maksimilijan Lojze Sterle, sin Lojzeta in Marjetke Štefe. Botra sta bila g. Marjeta Štefe roj. Grilc in Jernej Štefe ml. Krstil je rev. Jure Rode.

V župni cerkvi Sv. Rite, Boulogne, je prejel krst Jože Ernest Martínez, sin Jožeta in g. Marije Manfrede Kragelj. Botrovala sta g. Marija Martínez in Maksimilijan Manfrede. Krstil je župnik Albin Avguštin.

Srečnim staršem naše čestitke!

Poroka: V soboto, 15. avgusta, sta se poročila v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji prof. Veronika Fink in Gabriel Menvielle. Za priče so bili njuni starši Božidar Fink in g. Valentin Kovač Finkova ter dr. Numa Menvielle in g. Dora Pérez del Cerro de Menville. Med poročno mašo ju je poročil župnik Anton Rant. Novoporočencema naše čestitke!

BUENOS AIRES

LETNI OBČNI ZBOR MUTUALA SLOGE

Vseh sodelavcev in članov, ki so v naši ustanovi ustvarjali življenje, a jih je Bog poklical k sebi, smo se spominjali v nedeljo, 19. julija t. l. Zlasti za vse, ki so umrli od 1. januarja 1986 do danes, smo v cerkvi Marije Pomagaj darovali sv. mašo ob lepi udeležbi.

Po razgovoru in prijetnem razgovoru, je ob 11 pričel 7. redni občni zbor Mutuala SLOGE predsednik lic. Marjan Schiffrer. Za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena Marjan Šušteršič in Janez Jereb, nakar je predsednik podal poročilo o delu ustanove in predlagal razdelitev čistega dobička za razne socialne sklade. Predlog je bil soglasno sprejet. Blagajniško poročilo je podal Milan Keržič, poročilo

Zirovnici; Ivan Stojc, Homec; Marija Pavlič roj. Rakef, 86, Domžale; Anton Sušnik, Dob pri Domžalah; Ivanka Weiss roj. Jurkovič, Kočevje; Dušan Kirin, Lesce; Nadja Milošević roj. Jesih, Koper; Jože Kostonjavec, Trstenik; Štefka Rozman, Podreča; Valentin Mandelj, Trbovlje; Marjan Bahun, Tržič; Franc Janc, Celje ob Krki; Dare Ulaga, Lovrene na Pohorju.

segla zelo visoko kulturno raven in pridobila širok krog bralcev. Precej izvodov revije se proda v obeh Amerikah, Avstriji in tudi v Jugoslaviji ima kup naročnikov.

Leta 1956 je Duhovska zveza v Trstu pričela izdajati Knjižice. To je bila zbirka malih knjižic z različno vsebino. Nato so izdajo knjižic prevzeli slovenski salezijanci, ki imajo svoj sedež v Marijanišču na Opčinah. Vseh knjižic je izšlo 58, nekatere tudi v ponatisu. Leta 1967 pa se je izdaja knjižic prenesla v Ljubljano.

Leta 1958 je pričela Slovenska prosvetna matica v Trstu izdajati letni zbornik UTRUPI. Najprej je zbornik izhajal kot priloga Demokraciji, nato Katoliškega glasa in končno kot samostojna publikacija. Tudi sedaj zbornik izide priložnostno.

Tudi slovenske srednje šole so pričele z izdajanjem svojih dijaških glasil. Kot prva šola je bila srednja šola Srečko Kosovel na Opčinah, ki je pričela izdajati ciklostiran list LETEČI ZMAJ. Srednja šola Simon Gregorčič v Dolini list MLAJ, srednja šola v Nabrežini JADRO, Srednja šola na Proseku SREČNI DNEVI in NAŠ SVET. Tudi višje srednje šole so izdajale in še izdajajo svoja glasila: MISIL — glasilo slovenskega klasičnega liceja, TROJKA — glasilo slovenskih goriških višješolcev, BRINJEVKE — glasilo

nadzornega odbora po dr. Anton Šimenc. Obe poročili je občni zbor soglasno odobril. Na dnevnem redu je bila tudi odobritev ustanovitve dveh novih podružnic v Castelarju na Slovenski pristavi in v Našem domu v San Justo. Prav tako sta bila sprejeta sklepa o prilagoditvi vrednosti vseh premičnin in nepremičnih sedanji vrednosti, kot predvideva zakon.

Občni zbor je odobril nakup spodnjih prostorov na Bartolomé Mitre 99 — Ramos Mejía. Prostori bodo služili poslovanju Mutuala in trgovskim lokalom, ki naj prinašajo stabilen vir dohodkov. Ponovno so bili izvoljeni v odbor člani, ki jim je 30. aprila 1987 zapadel mandat.

Lepo uspel občni zbor Mutuala Sloge je predsednik zaključil ob 12. uri.

SLOVENSKA PRISTAVA

LONDONSKA TELEVIZIJA IN VETRINJSKA TRAGEDIJA

V nedeljo, 2. avgusta, je na Pristavi bilo programa za ves dan.

Po mašedi je začel sestanek pristavski predsednik dr. Julij Savelli in napovedal vrtenje videotraka s posnetki iz londonske TV postaje BBC. Po izdaji knjige grofa Tolstoja „Minister in pokoli“ je namreč angleško javnost razburila novica o povojnem dejanju. Zato so pripravili posebno oddajo, na kateri so spraševali tako priče-žrtve kot priče-izvrševalce vrnitve v Titove roke domobrancev in drugih jugoslovanskih vojaških formacij in civilistov. Za slovenski prevod sta posodila glasove Miha Gaser in arh. Jure Vombergar, kar je seveda omogočilo boljše razumevanje poteka te oddaje.

Sledilo je družinsko kosilo, v popoldanskih urah so se pa otroci — bil je namreč otroški dan — igrali in zabavali na prostornem pristavskem vrtu.

GB

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

SANMARTINSKO ŽEGNANJE

Kot vsako leto so tudi letos sanmartinčani 2. julija praznovali svoje žegnanje. Preprosto ni prisrčno! Ob enajstih je delegat dr. Alojzij Starc imel službo božjo, ob pol enih pa se je napolnila dvorana in predsednik Doma, Marjan Boltežar je goste prisrčno pozdravil. Za njim je povzel besedo sanmartinski dušni pastir dr. Jure Rode, tudi s

poudarkom na praznovanju. Za njim pa je Marta Jenko-Škuljeva na kratko orisala smisel žegnanja tu in tam in mu iskala korenine v predkrščanskem žetnem slavju, ki so ga obhajali predvsem z obilnimi pojedinami. Tudi dandanes velja žegnanje zahvali za dobro letino; praznik, ki združuje vso faro in ob katerem se vsi farani zahvaljujejo Bogu in svetniku, kateremu je cerkev posvečena za vso pomoč. Zdomci imamo veliko željo ohranjevati naše slovenske tradicije, naše slovenske običaje, čeprav seveda prilagojene tukajšnjim razmeram.

Sledilo je kosilo z okusnim asadom, potem pa se je razvila domača zabava, zadonele so slovenske pesmi, pri katerih so vneto sodelovali „mladi“ in „stari“.

MENDOZA

PRIMORSKI OBISK

V sredo, 29. julija smo mendoški Slovenci doživeli zanimiv in pomemben obisk. Dva gosta s Primorskega sta pohitela iz „buenosaireske centrale“ med nas v Mendoza, to sta bila prof. Marjan Kravos in Marjan Pertot.

Sprejelo jih je zvečer lepo število naših mendoških rojakov, veseli smo bili predvsem obilne udeležbe mladine. V dvorani ju je predstavil društveni podpredsednik Stane Grebenc in jima takoj predal besedo. Marjan Pertot nam je razložil svojo dejavnost med primorskimi rojaki; razložil nam je predvsem politične in gospodarske razmere, ki vladajo v slovenskem življu v Trstu.

Posebej je poudaril in nam vzbudil zanimanje za svoje trenutno najpomembnejše delo, ki si ga je zastavil pri knjižnici Dušana Černeta.

Prof. Kravos pa nam je v podrobnosti jasno predstavil prosvetno, kulturno in zlasti šolske in vzgojne razmere. Odprlo se nam je novo obzorje, kajti podrobnosti so nam bile doslej neznane. Prav v tem je bila poudarjena misel o potrebi naše medsebojne čim tesnejše povezave.

Da je bil to njun vsestranski uspeh, kaže dejstvo, da se je potem razvil podrobnejši in kar dolg razgovor. Za vso to njuno zaslugo smo jima res hvaležni. Kar še in še smo jima stavljali vprašanja, pa nas je v predverju dvorane pri pogrnjenih mizah čakal pač naš „kreolski“ pozdrav — okusen asado.

Živahen razgovor se je nadaljeval pri mizah, pevci pa so gosta pod zborovodjem lic. M. Bajukom pozdravili v nekaterih domorodnih pesmih, ki so nas še tesneje povežale v mislih in čustvih z našim zamjskim Primorjem.

Gosta sta ostala le malo časa med nami, dovolj, da sta si še ogledala pozneje zanimivosti našega mesta in okolja.

Bb

da so še vedno slovenski tvorci slovenske pisane besede zelo plodoviti in da je v teh povojnih letih izšlo ogromno slovenskih leposlovnih del, poleg tega pa je izšlo tudi zelo veliko število znanstvenih izdaj, da ne govorimo o publikacijah, ki so hile izdane za slovenske šole. Teh knjig je izšlo zelo veliko, bodisi za osnovno šolo, kot za srednjo in višjo šolo.

Če bi hoteli naštetati vse pisce bi stvar postala malo dolgočasna. Oglejmo si najvažnejše. Prvo in glavno besedo vsekakor imajo Alojz Rebula, Boris Pahor in Vinko Beličič, ki so izdali po več leposlovnih del. Poleg njih imamo še celo kopico starejših in mlajših pesnikov, pisateljev in dramatikov: Zora Saksida, Filibert Benedetič, Rafko Dolhar, Janežič Stanko, ki se je preselil v Maribor, Marija Mijot, dialektalna pesnica, Zora Piščanc, Ljubka Šorli, Boris Pangerc, Marij Čuk, Ivanka Hergolt, Aleksij Pregarc, Miroslav Košuta, Ace Mermolja, Bruna Pertot, Neva Rudolf, Kravos Marko, Štefan Tonkli, Zora Tavčar, Josip Tavčar, Irena Žerjal in še vrsta drugih. Omeniti moramo še pokojne pisatelje Andreja Budala, Franca Jezo in Metoda Turnška.

Tako smo na kratko pogledali kaj vse so izdali primorski Slovenci. Delež njihove književnosti v slovenski literaturi bo ostal trajno veljaven in vsega spoštovanja vreden.

MALI OGLASI

SANTARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ZA DOM

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - automatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

ADVOKATI

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Peia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ARHITEKTI

arh. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 812-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bmč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Urajuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Urajuje ob sredo od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Urajuje ob četrtkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nandé Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Urajuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gdč. Julka Moder).

Cena največ štirih vrstic A 4.- za enkratno objavo, za ves mesec — 4 številke — A 10.-

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE!

„METODIČNI ATEIST“

Dr. Marko Kerševan, ki ga imajo marksisti za strokovnjaka v verskih vprašanjih, je v „Delu“ zapisal, da mora učitelj v šoli ravnati „metodično ateistično“ in da mora biti veren učitelj „zmožen metodičnega ateizma“, ki ga zahteva šolsko in „znanstveno delo“ — ali pa v šoli zanj — ni mesta. Prav tako v „Delu“ je Kerševanu krepko odgovoril dr. Rudi Koncilija in povedal, da znanstvena metoda ni ne verska ne ateistična. Znanstvena metoda ne temelji ne na priznavanju in ne na zanikanju Boga. Zato je napačno govoriti, da je znanstvena metoda ateistična. Ko zdravnik raziže zdravstveno stanje človekovih ledvic, stori to po znanstveni metodi in pride do rezultata: do diagnoze. Ta njegova dejavnost nikakor ni „metodično ateistična“, saj mu pri njegovem razkrivanju boleznih ni treba predpostavljati ne da Boga ni ne da Bog je. Zato je tudi trditelj, da šolsko in znanstveno delo zahteva „metodični ateizem“, neutemeljeno. Šolsko in znanstveno delo samo na sebi ne zahteva ne „metodičnega ateizma“ ne metodične vere, ampak objektivno informiranje o vseh pojavih na svetu, torej tudi o veri in ateizmu.

SLOVENIJA V SVETU

ZDA

Letos se je vršil v avditoriju clevelandske državne univerze koncert slovenskega violinista Mihe Pogačnika, ki je bil rojen v Sloveniji, sedaj pa je ameriški državljan. Študiral je v Nemčiji in se poleg tega izpopolnjeval. Leta 1983 je ustanovil v Ženevi IDRIART (Inštitut za razvijanje medkulturnih odnosov z umetnostjo) katerega namen je pospeševati organiziranje umetniških festivalov v različnih državah, na katerih se srečujejo, spoznavajo in medsebojno spoštujejo ljudje vseh koncev sveta.

RESITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1) Rena. 5) Upam. 9) Lok. 12) Tnalo. 14) Erotika. 16) Aparat. 18) Ječar. 20) Uhan. 21) Biser. 22) Mah. 24) Točl. 26) Anam. 28) Ep. 29) Viničar. 31) Ta. 32) Nove. 34) Iran. 35) Piš. 36) Tečem. 38) Tako. 40) Deset. 41) Siloma. 43) Ukinejo. 45) I-kone. 47) Ham. 48) Reka. 49) Elan.

Navpično: 1) Rf. 2) Ena. 3) Napuh. 4) Alah. 6) Pet. 7) Ar. 8) Moji. 9) Ličen. 10) Okarati. 11) Kar. 13) Orati. 15) Tesar. 17) Ananim. 19) Amen. 21) Bičati. 23) Apoteka. 25) Čir. 27) Maša. 29) Večen. 30) Anali. 33) Vesim. 35) Pomol. 37) Eter. 39) Koke. 40) Duh. 41) Sok. 42) Ana. 44) Jé. 46) En.

Slovenec ni bil izvoljen

Vsi slovenski dnevniki so s poučkom objavili vest, da konferenca Zveze socialistične mladine Jugoslavije, ki je zasedala v Beogradu, ni izvolila Željka Ciglerja, delegata Zveze socialistične mladine iz Slovenije, za člana predsedstva najvišjega mladinskega vodstva. Cigler je namesto potrebnih 96 dobil le 59 glasov. Željko Cigler pa je prej dobil podporo vodstev vseh republiških in pokrajinskih konferenc Zveze socialistične mladine in drugih organizacij.

Predsedstvo Zveze socialistične mladine Jugoslavije je že zahtevalo od republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, da v najkrajšem času predlaga kandidata za predsednika predsedstva konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije, ker bi po vrstnem redu moral biti novi predsednik iz Slovenije. Časopisi ugotavljajo, da Željko Cigler ne more ponovno kandidirati, ker da tako predvideva statut mladinske organizacije.

Novi list, 30. julija

ZVEZA SLOVENSkih MATEr IN ŽENA

vabi vse rojake na svojo

OBLETNICO,

ki bo 5. septembra. Ob 19 sv. maša in po njej skromen prigrizek.

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

vabi vse člane in njihove žene, posebej pa še vsa moška in ženska mladina na

razgovor o volitvah,

ki ga bo vodil sourednik

TONE MIZERIT

v soboto, dne 29. avgusta točno ob 19.30 uri

Po razgovoru bo na razpolago domača večerja.

V nedeljo, 30. avgusta prireja

ROŽMANOV DOM

17. obletnico

— ob 11.30 sv. maša za rajne odbornike in člane
— nato skupno kosilo

OBVESTILA

ČETRTEK, 20. avgusta:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v društvenih prostorih.

SOBOTA, 22. avgusta:

9. kulturni večer pri SKA; predava dr. A. Stravs iz Švice ob 20. uri v gornji dvorani Slovenske hiše.

NEDELJA, 23. avgusta:

Mladinski dan v Carapachayu. Sestanek zaupnikov SLS ob 11. uri v Slovenski hiši. Sklicuje poverjeništvu za Argentino.

V cerkvi Marije Kraljice sv. maša ob 9. uri za msgr. Janeza Hladnika.

SOBOTA, 29. avgusta:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V Slovenski hiši ob 16. nadaljevanje filozofskega ciklusa pod vodstvom univ. prof. dr. Milana Komarja.

V Slovenskem domu v San Martinu bo vodil razgovor o volitvah (točno ob 19.30) urednik Tone Mizerit.

NEDELJA, 30. avgusta:

V Rožmanovem domu 17. obletnica sv. maša in kosilo.

18. mladinski dan na Pristavi.

SOBOTA, 5. septembra:

Dan Zveze slovenskih mater in žena ob 19. uri v Slovenski hiši. Po maši prigrizek in žrebanje srečk.

NEDELJA, 6. septembra:

Spominska počastitev generala Leona Rupnika, upravnika dr. Lovra Hacin in njihovih sodelavcev v Slovenski hiši.

SOBOTA, 12. septembra:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Darujte v tiskovni sklad!

NEDELJA, 23. AVGUSTA 1987

MLADINSKI DAN V CARAPACHAYU

ob 10.00 dviganje zastav
ob 10.15 sveta maša
ob 12.00 kosilo
ob 18.00 kulturni program
nato prosta zabava, sodeluje orkester
Vabi karapačajska mladina!

NA PRISTAVI bodo spet
KOLINE

V NEDELJO, 23. avgusta
ob 12 **KOSILO** Priporočamo
Na predvečer prednaročila
na razpolago za dom.

SDO

Pristava

SFZ

18. mladinski dan

30. AVGUSTA 1987

NE POZABI NA DEŽNIKE!

Marko Kremžar

Slovinci pred ustavnimi spremembami

Točke, ki skrbe tega predavatelja pa so: Prvič, „neka evolucija stališč predstavnikov slovenskega političnega vrha, ki so do sedaj dajali razne izjave in komentarje o predvidenih spremembah, in nekaka neuglaščenost teh stališč.“ Če človek prav razume to predavateljevo skrb, gre za to, da člani vodstva partije polagoma spreminjajo svoje mišljenje glede ustavnih sprememb z ozirom na navodila, ki jih prejemajo od zgoraj. Če je mogoča kaka druga razlaga gornjih vrstic, jo seveda z veseljem sprejemamo na znanje.

Drugič, „da o sestavi članov ustavne komisije, ki naj bi bila tudi hkrati imenovana, ne vemo zaenkrat nič... čeprav je izjemnega pomena vedeti vnaprej, kdo bo to komisijo sestavljala... (kajti) ta komisija bo glavni pogajalec v trdih, vsaj eno do dveletnih pogajanjih... slovenskega naroda z drugimi narodi v Jugoslaviji.“ „Bojim se“, pravi Jambrek, „da bodo o tej zadevi spet odločali nekoliko na hitro in na tiho.“

Tretja stvar, ki predavatelja skrbi, pa je „politična klima“, ki se mu ne zdi ugodna za razvoj samoupravnih in federativnih odnosov v državi. Takole pravi: „opažam namreč... da ni povsem jasno, ali sedanji predlogi sprememb ustave pomenijo... kozmetične (to je nebitvene) ali radikalne, korenite, temeljne spremembe. To je v megli. Pred časom so resda predstavniki Slovenije zagovarjali... stališče nekih drob-

nih in morda res kozmetičnih popravkov. Danes brez večjega ugovaranja ugotavljajo, da gre za pomembne in temeljne spremembe. Svoječas so ugotavljali, da je izvor naših ekonomskih in vsakršnih drugih težav v tem, da se ustava ne izvaja... v sedanjem predlogu predsedstva pa vidimo, da je ta logika obrnjena na glavo.

Temeljna ugotovitev... za spremembo ustave je, da slednja... zavira razvoj družbenoekonomskih odnosov in da je kriza, v kateri smo... posledica... sedanjega normativnega sistema, ne pa tega, da se norma ne izvaja.“

„Skratka,“ ugotavlja Jambrek, „o sedanjem vsebinskem predlogu za spremembo ustave je enkrat govora kot o povsem odprtem, tako da se lahko karkoli dodaja ali izpušča; se pravi, da ni obvezen. Drugič pa je spet rečeno, da je to obvezen minimalen okvir sprememb. Kaj torej?“

Zanimiva pa so tudi predavateljeva zaključna razmišljanja o „politični klimi“. Najprej poudari se enkrat, da o „vsebinskem predlogu sprememb ni bila odprta široka javna razprava.“ Nato pa pravi, da „v Sloveniji nimamo prave predstave o tem, kakšno je politično vzdušje na sejah odgovornih teles v Beogradu.“ Kot primer navaja iz lastne izkušnje, kako „beograjski kolegi“ zahtevajo, da se izvede v državi „politično enotnost“ in „stvarno edinstvo“, to

pa v klimi, ki je „nasilna, enotna in agresivna.“ Meni da Slovenci „podcenjujemo moč in organiziranost te klime, a ni razloga, da bi jo podcenjevali.“

Jambrekove besede jasno kažejo na obrobost vseh razprav o ustavnih spremembah, kajti odločitve potekajo v totalitarni državi samostojno, ne glede na želje in zahteve ljudstva. Le celoten nastop vsega naroda, ki noče odstopiti od svojih zadnjih pravic, bi utegnil morda spremeniti smer usodnih odločitev. To pa bi pomenil globok političen preokret. Kdo bi ga bil pripravljen tvegati? O tem seveda DSP ne more odpreti debate.

Matevž Krivic

Polemika v tri smeri

Tretji od štirih pravnikov, ki naj bi uvedli prisotne v javno razpravo o ustavnih spremembah, je napovedal kar skrajša, da „bo skušal biti polemičen... v obe ali pa celo v tri smeri.“

Pojasni, da bo zavzel v prvi vrsti kritično stališče do pisanja Nove revije, in do uradnih pogledov Cirila Ribičiča, čeprav se tudi s tem, kar je pred njih povedal Peter Jambrek, ne strinja popolnoma.

Mnenja je, da „gre za demokratizacijo v dveh smislih... na eni strani za demokratizacijo, ki naj jo ustavne spremembe prinesejo... morda še pred tem pa za demokratizacijo v samem postopku sprejemanja teh sprememb.“ Glede tega postopka meni, da je „globoko pod nivojem demokratične politične kulture,

ki bi ga morali v tem trenutku že doseči...“

Na tem mestu predavatelj spominja, da bi morali „pomembne družbene odločitve v naši družbi sprejemati vsi ljudje, ne pa... izolirane politične sile“, in da bi morali pomembne politične odločitve ljudje sprejemati na podlagi „enakopravno prikazanih alternativ... ne pa na podlagi vsiljevanja edino zveličavnih resnic, kot je bilo to... pri vseh dosedanjih ustavnih spremembah in tudi drugih bistvenih odločitvah.“ Kot izjemo v tem pravilu navaja Krivic „demokratično razpravo... o šolski reformi, kjer je SZDL... dopustila in podprla alternativni prikaz situacije, kar je kasneje pripeljalo do pozitivnih rezultatov.“

Nato predavatelj izrazi dvom, da bi predlagani proces vodil v demokratizacijo in da Predlog ni bil izdelan na podlagi javnih razprav, marveč da je bil pripravljen tajno, kar spominja na „tajna diplomatska pogajanja med sovražnimi državami.“

Glede nadaljnega postopka Krivic ne soglašja z Jambrekom, ki je predlagal, naj se skupščina izreče le za ali proti pričetku postopka o ustavnih spremembah. Meni, naj bi bil osnutek „pripravljen variantno“ kar pomeni, da bi glede predlaganih točk bilo mogoče več alternativnih rešitev. „Enako ali še bolj pomembno pa je zahtevati,“ nadaljuje Krivic, naj bi se v drugi fazi odprla razprava tudi o točkah, ki jih predlog ni zajel.

Seveda bi delovanje v skladu s Krivicovim predlogom utegnilo pripeljati do resnične demokratizacije družbenega življenja, posebej še, ker omenja ta kot točke, ki bi jih mo-

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 69 - 9 50 3

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,
dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 20.446	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1987: Za Argentino \$ 65; pri pošiljanju po pošti \$ 75; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

KLINIČNE ANALIZE

Lic. Zofija Pograjc

„Obras Sociales“

Informacije na Tel. 629-6901.